

ADVIES NR. 2.387

Zitting van dinsdag 28 november 2023

Kunstwerk – Hervorming van het statuut van de kunstwerkers – Ontwerp van koninklijk besluit
– Follow-up van de adviezen nrs. 2.257 van 7 december 2021 en 2.298 van 16 juni 2022

3.485

ADVIES NR. 2.387

Kunstwerk – Hervorming van het statuut van de kunstwerkers – Ontwerp van koninklijk besluit – Follow-up van de adviezen nrs. 2.257 van 7 december 2021 en 2.298 van 16 juni 2022

Bij brief van 5 september 2023 heeft de heer F. Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 maart 2023 betreffende de werking van de Kunstwerkcommissie, de criteria en de procedure voor de erkenning van de kunstfederaties en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers.

Er wordt aan herinnerd dat de Raad zich over het genoemde koninklijk besluit van 13 maart, alsook het desbetreffende wetsontwerp (dat de wet van 16 december 2022 is geworden), heeft uitgesproken in zijn eenparige advies nr. 2.298 van 16 juni 2022.

Op 5 oktober 2023 heeft de Raad, op zijn verzoek, een gecorrigeerde versie van dat ontwerp van koninklijk besluit ontvangen, meer bepaald met betrekking tot de invoeging van een artikel 11 in de ontwerp tekst in kwestie, dat betrekking heeft op de afschaffing van de onderdrempel voor de amateurkunstenvergoeding.

Ook de RSZ werd geraadpleegd over de ter advies voorgelegde ontwerptekst. Hij heeft zich daarover uitgesproken in een advies-brief van 6 oktober 2023.

Op verslag van het dagelijks bestuur heeft de Raad op 28 november 2023 het volgende advies uitgebracht.

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. ONDERWERP EN DRAAGWIJDTE VAN DE ADVIESAANVRAAG

Bij brief van 5 september 2023 heeft de heer F. Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken, de Nationale Arbeidsraad om advies gevraagd over een ontwerp van koninklijk besluit tot wijziging van het koninklijk besluit van 13 maart 2023 betreffende de werking van de Kunstwerkcommissie, de criteria en de procedure voor de erkenning van de kunstfederaties en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers.

Het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit heeft tot doel verduidelijkingen aan te brengen om interpretatieverschillen te vermijden en bepaalde lacunes op te vullen, alsook materiële correcties aan te brengen in het voornoemde koninklijk besluit van 13 maart 2023. De minister geeft in zijn brief aan dat de aangebrachte wijzigingen niet aan de essentie van de tekst raken en evenmin budgettaire gevolgen hebben.

Op 5 oktober 2023 heeft de Raad, op zijn verzoek, een gecorrigeerde versie van dat ontwerp van koninklijk besluit ontvangen, meer bepaald met betrekking tot de invoeging van een artikel 11 in de ontwerptekst in kwestie, dat betrekking heeft op de afschaffing van de onderdrempel voor de amateurkunstenvergoeding.

Ook het beheerscomité van de RSZ werd geraadpleegd over de ter advies voorgelegde ontwerptekst. Het heeft zich daarover uitgesproken in een advies-brief van 6 oktober 2023.

Er wordt aan herinnerd dat de Raad zich over het genoemde koninklijk besluit van 13 maart, alsook het desbetreffende wetsontwerp (dat de wet van 16 december 2022 is geworden), heeft uitgesproken in zijn eenparig advies nr. 2.298 van 16 juni 2022.

II. STANDPUNT VAN DE RAAD

A. Algemene opmerking

De Raad heeft het ontwerp van koninklijk besluit dat hem ter advies werd voorgelegd, besproken.

Hij herinnert eraan dat hij zich in zijn eenparige advies nr. 2.298 van 16 juni 2022 reeds heeft uitgesproken over het koninklijk besluit van 13 maart 2023 betreffende de werking van de Kunstwerkcommissie, de criteria en de procedure voor de erkenning van de kunstfederaties en tot verbetering van de sociale bescherming van kunstwerkers, dat wordt gewijzigd door het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit en dat het beheerscomité van de RSZ ook werd geraadpleegd over deze laatste ontwerp tekst en zich heeft uitgesproken in een advies-brief van 6 oktober 2023.

Hij wil hierbij nogmaals hameren op het feit dat het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit nog steeds onvoldoende garanties biedt voor het feit dat de leden van de kunstfederaties zitting hebben in de Kunstwerkcommissie omwille van hun artistieke expertise en niet voor belangenvertegenwoordiging.

B. Met betrekking tot de amateurkunstenvergoeding (voorheen de kleine vergoedingsregeling (KVR))

De Raad stelt vast dat de gecorrigeerde versie van het ter advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit een artikel 11 invoegt om de onderdrempel voor de amateurkunstenvergoeding, die op € 45 werd gebracht, af te schaffen.

Hij betreurt het dat dit punt geen onderdeel was van de officiële adviesaanvraag die hij heeft ontvangen.

De Raad wil deze kwestie toch behandelen, hoewel de leden van de Raad geen gezamenlijk standpunt konden bereiken over dit punt.

De leden die de werknemersorganisaties vertegenwoordigen, formuleren op dit punt een negatief advies.

Bij de conceptie van het regime werd het bedrag van de amateurkunstenvergoeding bewust op een zeker niveau gehouden, om aan te geven dat het occasionele prestaties zijn, maar wel artistieke prestaties. Dat element is van belang om een behoorlijke vergoeding te waarborgen. In dat opzicht zou het niet logisch zijn dat de kunstwerkvergoeding lager mag zijn dan de vergoeding voor vrijwilligerswerk (€ 40,67 per dag). De minimale drempel van € 45 zou dan ook helpen garanderen dat het stelsel effectief gebruikt wordt voor artistieke prestaties.

De onderdrempel onvoorwaardelijk loslaten zou dus een neerwaartse druk op de bedragen zetten en zou de artiest in een zwakkere situatie brengen. Als het de bedoeling is om grote groepen niet uit de markt te prijzen, dan zou daar best een specifieke bepaling over worden voorgesteld.

Zij zien er ook de noodzaak niet van in om bedrijven en privépersonen, die geen gebruik kunnen maken van de klassieke vrijwilligersvergoeding, toe te laten kustenaars in te zetten met een kunstwerkvergoeding onder de € 45. Ook voor hen geldt dat er een voldoende hoog bedrag zou moeten worden betaald dat overeenstemt met een welbepaalde prestatie.

In algemene termen vinden zij dat er meer werk moet worden gemaakt van de strijd tegen het oneigenlijk gebruik van dit soort stelsels in de kunstensector, onder andere door de grote cultuurhuizen.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, stellen vast dat het ontwerp van koninklijk besluit voorziet in de afschaffing van het minimumbedrag voor de amateurkunstenvergoeding, dat momenteel tussen € 45 en € 70 kan liggen.

In de praktijk blijkt die onderdrempel problematisch te zijn voor optredens van grote groepen, zoals een (beginnende) muziekgroep, een koor ... Zij moeten telkens het aantal leden van de groep vermenigvuldigen met het minimumbedrag van € 45, wat in veel gevallen resulteert in buitensporige totaalbedragen en dus ontmoedigend werkt voor de organisator. De vrees is dat die (beginnende) muziekgroepen, koren ... niet meer geboekt zullen worden tegen die hogere tarieven.

De afschaffing van het minimumbedrag kan in een aantal gevallen dus positief uitpakken.

Er dient evenwel aan te worden herinnerd dat de drempel van € 45 in eerste instantie werd ingesteld om een duidelijk verschil aan te geven met de regeling inzake vrijwilligerswerk. Het was de bedoeling om de strekking van de hervorming te volgen, namelijk een realistisch beeld bieden van de amateurkunstenpraktijk. Daarom moet in de gaten worden gehouden welke gevolgen deze openstelling heeft voor de toekomstige evaluatie van de amateurkunstenvergoeding.

Bovendien zijn opdrachtgevers die meer dan € 500 per jaar betalen aan amateurkunstenvergoedingen een solidariteitsbijdrage van 5 % verschuldigd.

Dat is problematisch omdat dat bedrag van € 500 niet wordt geïndexeerd, in tegenstelling tot de amateurkunstenvergoeding, die wel wordt geïndexeerd. Daardoor zal het bedrag dat een organisatie aan amateurkunstenvergoedingen kan betalen, jaar na jaar dalen.

De leden die de werkgeversorganisaties vertegenwoordigen, vragen daarom dat die arbitraire drempel van € 500 geïndexeerd wordt en dat de Kunstwerkcommissie die regelmatig evalueert om hem, indien nodig, te verhogen.

Bovendien kan het begrip "solidariteitsbijdrage" in de context van een vergoeding tot verwarring leiden en zou het vervangen moeten worden door een passendere term.
